

Iveta Špitálská, *UNASUR – analýza jihoamerické integrace*, České Budějovice 2012, 76 s. (bakalářská práce Ústavu romanistiky FF JU).

Posudek oponenta bakalářské práce

Iveta Špitálská si ve své práci kladla za cíl přiblížit proces integrací v Latinské Americe, přičemž hlavní pozornost hodlala věnovat organizaci UNASUR. Stat' je rozdělená do pěti poměrně nesourodých a disproporčních částí. Nerad bych ve svém posudku shrnoval obsah práce, vzhledem k rozdílnosti kapitol však cítím potřebu zastavit se alespoň u některých z nich. První kapitola nazvaná Cíl a metodika práce (s. 8-9) přináší informace, které jsou obvykle součástí úvodu. Zařazení těchto informací do samostatné kapitoly se mi jeví nepochopitelné, tím spíš, že samotný úvod se skládá z pouhých dvou odstavců, které přibližují motivaci, jež autorku přivedla k výběru tématu (s. 6). Na samostatné stránce pak následuje citát z dopisu Simóna Bolívara, jenž nelze chápat jinak než jako uvozující citát k celé práci. V takovém případě by se ale, dle mého soudu, měl nacházet na zcela jiném místě. Další z kapitol je trochu mnohoznačně nazvaná Teorie (s. 10-13). Iveta Špitálská v ní vymezuje jednotlivé pojmy a stupně integrace. Bohužel hned u klíčového pojmu celé práce „Latinská Amerika“ narážíme na jistou ležérnost jeho vymezení. Iveta Špitálská doslova píše „*Vzhledem k tématu bakalářské práce, je s názvem Latinská Amerika zacházeno stejně tak, jak je vnímán v naší české společnosti, kde Latinskou Amerikou máme na mysli oblast na jih od USA*“ (s. 12). Není třeba zdůrazňovat, že podobné vymezení Latinské Ameriky je naprosto nevědecké a tudíž nepřipustné. Stačilo by přitom, kdyby autorka náležitě pracovala se zdroji, jež uvádí v seznamu literatury. Hned několik z nich totiž přináší informace o skutečném klíči, jenž byl použit k vymezení Latinské Ameriky.

Ostatně také k použitým zdrojům a způsobu uvádění literatury mám jisté výhrady. Autorka při koncipování své práce používá některé zastaralé prameny, jež se sledovanou problematikou mají navíc jen velmi málo společného (např. V. I. Guljajev), na druhou stranu zcela opomíjí základní tituly jako je např. *Opatrného Amerika v proměnách století* (Praha 1998). Velmi nestandardní je také skutečnost, že v seznamu literatury necituje celé práce, nýbrž jen některé stránky či kapitoly z knih, stejně jako způsob, kterým tak činí.

Vraťme se ale zpět k jednotlivým kapitolám. V třetí z nich, nazvané Historie integračních procesů (s. 15-24), přináší velice stručný a bohužel také dost zjednodušený pohled na dějiny Latinské Ameriky. Nebudu zde vypočítávat veškeré nepřesnosti a chyby, kterých se Iveta Špitálská v této kapitole dopustila. Zaměřím se pouze na některé. Hned na úvod kapitoly

autorka uvádí, že před příchodem Kolumba *rozsáhlý prostor od jižních hranic USA až po Ohňovou zemi obývaly civilizace Olméků, Mayů, Aztéků a Inků*, což je nepřesné hned z několika důvodů. Za prvé, skutečné indiánské civilizace se rozhodně nevyvíjely v celém prostoru střední a jižní Ameriky, nýbrž jen v některých částech (Mezoamerika a Andská oblast). Naprostou většinu vymezeného území obývali prostí lovci a sběrači, jež žádnou civilizaci nikdy nevytvořili. Nepřesný je ale také výčet zmiňovaných civilizací, který zcela opomíjí celou řadu tzv. vysokých kultur, např. Toltéky, chavínskou kulturu, kulturu Mochica či Nazca. Je mi jasné, že tuto skutečnost lze vysvětlit jistou vágností formulace. Vysvětlit ano, ale rozhodně ne omluvit. Bakalářská práce by měla být vědeckým textem, a proto je třeba pečlivě zvážit způsoby formulace myšlenek. V práci Ivety Špitálské jde lehkovážnost při používání termínů a nepřesnost formulací až tak daleko, že občas zaměňuje pojmy Latinská Amerika a Jižní Amerika (s. 32, s. 36).

Stejně výhrady mám rovněž ke kapitolce mapující vztah USA a Latinské Ameriky (s. 24-26). Také ona nabízí značně zkratkovitý a nepřesný pohled na celou záležitost. Domnívám se přitom, že právě potřeba politicky a ekonomicky čelit svému mocnému severoamerickému sousedovi představuje pro Latinskou Ameriku jeden z hlavních podnětů pro integraci. Problematika postoje k USA by měla být proto v předložené bakalářské práci podrobena mnohem pečlivější analýze.

Rovněž části věnované organizacím ALCA a ALBA (s. 27-29) a organizaci UNASUR (s. 30-41) působí velmi zkratkovitě a obsahují některá nepřilíživě přesná a zjednodušená tvrzení (např. formulace, že ALBA sdružuje státy se socialistickými až diktátorskými režimy s. 28). Především v případě části věnované UNASURU, jež byla hlavním tématem předložené bakalářské práce, bych očekával mnohem pečlivější analýzu. Text Ivety Špitálské navíc svým pojetím i obsahem až příliš připomíná heslo UNASUR uveřejněné ve španělské verzi internetové encyklopedie Wikipedia.

Zcela nevědecky působí přiložený seznam historických a politicky činných osob, jež autorka přináší bez jakéhokoliv bližšího doplnění a vysvětlení na straně 48. Najdeme v něm vlastní jména obsažená v její bakalářské práci seřazená podle abecedy, a to na základě křestních jmen. Pozitivně oproti tomu vnímám zařazení klíčových slov, přestože forma jejich uvedení nekoresponduje s běžnou praxí (autorka je uvádí ve sloupci pod sebou). Stejně tak neobvyklé a z hlediska formální úpravy práce nepřijatelné je zdvojení teček mezi čísly kapitol a podkapitol. Po jazykové stránce má práce slušnou úroveň, ačkoliv není zcela prosta drobných překlepů a stylistických nedostatků (např. s. 17, s. 27, s. 28, s. 31).

Závěrem: Bakalářská práce Ivety Špitálské obsahuje velké množství nepřesných a zjednodušených tvrzení. Studentka během koncipování práce nepřiliš ctila hlavní zásady vědecké práce, což se přirozeně projevilo jak na formální stránce jejího textu, tak i na jeho obsahu. Jako kontraproduktivní vidím autorčinu snahu o uchopení problematiky v celé její šíři, včetně historie integračních procesů, vztahů USA a L. A., a dalších témat, jež by vydala na několik samostatných bakalářských prací. Toto úsilí totiž autorku nutilo na mnoha místech ke zkratkovitosti a nepřípustnému schematismu. Je škoda, že se Iveta Špitálská raději nepokusila téma zúžit na samostatnou organizaci UNASUR a nepředstavila skutečnou analýzu tohoto jihoamerického uskupení. Nerad bych, aby můj posudek vyzněl příliš kriticky. Přestože nesouhlasím s pojetím práce, autorka ve své stati prokázala jistý přehled o studované problematice, a z tohoto důvodu ji doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikovat stupněm „dobře“.

České Budějovice 28. 5. 2012

Mgr. Pavel Marek, Ph.D.